

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :
 Na celý rok — — 4 koruny — hal.
 Na pol roka — — 2 „ — „
 Na štvrt' roka — — 1 „ — „
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :
 Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ :
 JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo :
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 Sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Europa sa modlí.

«Vyslýs, Ty knieža pokoja, prosby naše, ktorí túžime po pokoji» — táto modlitba ku Pánu Ježišu Kristu povznášala sa po celej Europe v nedeľu dňa 7. februára. Svätý Otec Pápež Benedikt XV. totiž nariadil, aby veriaci Europe v tento deň pred vystavenou prevelebnou Sviatosťou oltárnou k najsladšiemu Srdcu Pána Ježiša modlili sa o pokoj.

Nariadenie svätého Otca v každom páde stretá sa s túžbou každého veriaceho kresťana, bo hrůzy, neslýchané pustošenia a obeť vyše pol roka už trvajúcej vojny v kruhoch všetkých národov vzbudily túžby po zpäťvedení stáleho pokoja. Pravda, že tento pokoj nemôže byť inakší, ako ten, ktorý žalmista označil slovami, že na zemi pokoj bozkával sa so spravdliivosťou, preto aj v nedeľu, 7. februára, modlila sa každá veriaca duša, aby z lúžka krvou millionov poliateho, konečne narodil sa pokoj spravdliivosti.

Keď začala sa svetová vojna, svätý Otec už vtedy zdvihol proti nej svoje mohutné slovo, ako proti takej, v ktorej brat bojuje proti bratovi. Včul ale zas na vyzvanie svätého Otca, bratia na bojišľach krvácajúcich hrdinov na kolená padajú v chrámoch Božích, aby pre seba a pre svojich bratov, pokoja vyprosili od Všemohúceho. Je to vznešený obraz v tejto hroznej vojne bratov proti bratom, ktorú prítomne kresťanské národy Europe proti sebe vedú. A hľa, komu dané bolo, aby mlúvil v mene Krista Pána, ten k modlitbe za pokoj kolená millionov zohnúť vie v tom čase, keď zúri

ukrutná vojna bratov proti bratom, keď o víťazstvo svojej zbrane zápasí každý národ.

Svätý Otec prítomne dá sa modliť o pokoj! A z kruhov všetkých národov veriaci stejnou horlivosťou nasledujú vyzvanie miestodržiteľa Krista Pána, znakom toho, že myšlienka pokoja vyše stojí, ako všetky iné túžby a snahy tak jednotlivcov, ako celých národov. S modlitbou za pokoj svätý Otec nemá úmysel docieľiť nespravodlivé zloženie zbrane, lež zpäťvedenie pokoja, ako najvzácnjšieho pokladu pokolenia ľudského.

V tom čase, keď protivné a nepriateľské zámery a snahy krvavými vlnami zaplavily Europe, svätého Otca opätne vyzvania k pokoji, každému mysliacemu človeku predchádzajú, ako hlas z výšin nebeských pochádzajúci. Neni teda divu, že na otcovské vyzvanie, ktorým viditeľná hlava katolíckej cirkvi, v prostred krvavej vojny, obrátil sa ku národom Europe a celého sveta, pred kniežaťom pokoja na kolená padajú veriaci, aby spojenými modlitbami pred nevyčerpateľným zdrojom všetkých milostí, o blahonosný pokoj v zkrúšených modlitbách prosili Všemohúceho. Pokoj medzi národmi je pokoj duší a spolu aj pokoj v Pánu.

V horlivom nasledovaní svätého Otca vyzvania k pokoji, spatrujeme mohútnosť svätej cirkvi rímsko katolíckej, ako božskej ustanovizne. Jedine miestodržiteľ Krista Pána na zemi otcovským slovom ku spoločnej modlitbe za pokoj vyzvať mehol národy celého sveta. A na jeho slovo naplňujú sa kostoly a milliony veriacich pred prevelebnou Sviatosťou oltárnou sopiatými rukami z hlbín útrov modlia sa o

pokoj, jakožto záruku časného a večného blahoslavenstva. Toto je víťazstvo nielen svätého Otca, lež i celej katolíckej cirkvi.

Každý veriaci katolík otcovské vyzvanie miestodržiteľa Krista Pána nasledovať má zvlášte v tomto svätom čase pôstnom. Pred prevelebnou Sviatosťou oltárnou odriekanim svätého ruženca a inými pobožnosťami modlime sa za našich bratov šťastlivé navrátenie z vojny, za víťazstvo našej armády, za bratov, čo na bojisti život svoj obetovali za nás a za zpäťvedenie stáleho pokoja spravodlivosti, jakožto základu ľudskej blaženosti.

Nariadenie o sv. pôste.

(Dokončenie.)

IV. Výnimečnej dišpensácie od sdržovania sa mäsitých pokrmov a príkazu pôstu, účastní sú:

1. Veriaci celého arcibiskupstva kedykoľvek ustanovený sviatok padne na deň pôstny alebo sdržovania sa od mäsitých pokrmov. Táto dišpensácia rozprestiera sa aj na sviatky (druhý deň Vianoc, Veľkej noci, Svätého Ducha, Božie Telo, Hromnice, Zvestovania Panny Marie, Sv. Štefana Kráľa, Narodenia Panny Marie) Pápežom Piom X. zotrené, keď veriaci starožitnou nábožnosťou ich zasväťujú.

2. *Jednotlivé obce*, keď verejne zasvätený deň, patróna ich kostola (hody), padne na deň pôstny alebo sdržovania sa od mäsitých pokrmov.

V. Výnimečnej dišpensácie od sdržovania sa požívania mäsitých pokrmov účastní sú:

1. *Jednotlivé obce*, keď ich jarmoky padnú na deň sdržovania sa mäsitých pokrmov.

2. *Jednotlivé osoby*.

A) Vynímajúc Popolca, Veľkého Piatku, vigílie Vianoc a Svätého Ducha, každý deň môžu mäso jesť:

a) fabriční robotníci a baníci,

b) všetky osoby, čo prinútené sú v takých hostincoch jesť alebo z takých hostincov jedlá dať donášať, v ktorých pôstne jedlá neni sú ľahko k dostaniu.

B) Vynímajúc Veľkého Piatku, zarovnak môžu jesť mäso:

a) na železničných vlakoch a lodiach službu konajúce osobnosti,

b) všetci cestovatelia, čo prinútení sú jesť v železničných hostincoch alebo na lodiach,

c) s celým sprievodom všetci, čo cieľom dosiahnutia zdravia sdržujú sa v daktorých kúpeľoch,

d) v stave odvislosti nachodiace sa osoby, na príklad čelaď, keď slúži u takej rodiny, kde nedostane pôstneho jedla.

C) Každý chudobný, čo žije z almužny, ktorú dostáva od druhých, úplne je dišpensovaný od sdržovania sa mäsitých pokrmov.

D) Každý člen c. a k. spoločnej armády, uhorského honvédstva, financie, policie, žandarmerie, stráže žalárov, vynímajúc vianočnej vigílie a Veľkého Piatku, každý deň môžu mäso požívať a aj v dni sdržovania sa viackrát sa najesť. Touto dišpensáciou nažívať môžu aj ku nim patriaci, tí ale v dni pôstne len jedonkrát smeju sa do sytosti najesť.

VI. V každý pôstny deň, cez celý rok dovolené je jedlá pripravovať s masťou.

VII. Pri každom jedení, keď dovolené je mäso požívať, mäsité jedlá slobodno je aj s rybacinou miešať.

VIII. Ku sdržovaniu sa požívania mäsitých pokrmov povinný je každý katolícky veriaci, ktorý vyplnil siedmy rok života.

Úplný pôst, ktorý obsahuje v sebe tak sdržovanie sa od mäsitých pokrmov, ako aj jediné cez deň nasýtenie, povinní sú zachovávať všetci katolícki veriaci, čo vyplnili jedonadvadsiaty (21) rok, šesťdesiaty (60) rok života ale ešte nedosiahli.

Zpod príkazu sdržovania sa požívania mäsitých pokrmov a zpod zákazu viacrás nasýtenia sa cez deň dišpensovaní sú fažko chorí a sotavujúci sa, nakoľko dľa nariadenia lekára potrebný im je mäsitý pokrm alebo pôstne jedlá škodiť by im mohly.

IX. Vyšudané dišpensácie nikoho v tom neprekážajú, aby dni pôstne a sdržovania sa od mäsitých pokrmov, nezachovával zvyklou posiaľ prísnosťou.

X. Ktokoľvek upotrebuje vyšudané dišpensácie, za túto mimoriadnu milosť Apoštolskej Svätej Stolice vybavovať má telesné a duševné skutky milosrdenstva, vrúcne modlitby, častejšie pristupovať ku Sviatosti Pokánia a ku Sviatosti Oltárnej a ochotne udeľovať má almužnu.

Do pozornosti almužnu udeľujúcim odporúčame «Haliere sv. Petra», sväté missie, katolícke spolky (aké sú spolky sv. Vincenta, spolok sv. Františka Regis, spoločnosť sv. Ladislava, Regnum Marianum, spolok sv. Imricha, spolok Katolíckej Tlače, Kresťanskej lásky Krajinské Dielo Ochrany Dietok), naše kostoly a školy.

Poznámka. 1. Ku odbaveniu veľkonočnej spovede určená doba začína sa s 1 ned. pôstonu a trvá do nedele sv. Trojice, totiž po prvú nedeľu po sv. Duchu.

2. Cirkvou svätou zapovedený čas, v ktorom neslobodno držať hlučné zábavy, tance, sobáše s muzikou, začína sa s prvou nedeľou adventnou a trvá do 7. januára, taktiež s popolcovou stredou do pondelka po bielej nedeli.

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Rusom.

Novších 4000 ruských zajatcov.

Úradná zpráva vydaná 5. februára.

V Poľsku a v západnej Haliči položenie sa nezmenilo.

Útoky, ktoré Rusi v Karpátoch miestami denne opakujú, **ztroskotajú sa s ich najťažšou ztrátou. V lesných Karpátoch naše útočenie napreduje.**

V Bukovine ruské útočenie do prostrieka januára prišlo po najhornejšiu časť údolia Moldovy. Ďalšie napredovanie cez Karpáty do boja vťahnutých väčších síl pristavili sme najsmprv v našich posiciach zaujatých pri Jakobení a Kirlibabe. Okolo 20. januára nepriateľ viacdnovým útočením pekúsil sa, aby zlomil odpor našich čiat krijúcich hlavné priečhody. Ponevác každý pokus nepriateľa, aby naše vrchové posicie útokom zaujal, **sa zmaril, naše čaty ale prešli do útoku a 22. januára Kirlibabu zaujaly od nepriateľa,** Rusi v nasledujúci deň so svojimi hlavnými silami **cúvli smerom ku Kimpolungu a Moldvy,** kde aj ostali. V posledné dni potom začaly sa novšie boje. Naše čaty, ktoré v premožení územím a počasím zapríčinených veľkých ťažkostí aj tu vynikli výtečnými výkonmi, **vnikly do údolia Moldavy, odbili tam nachodiaceho nepriateľa a zaujaly obce Izvor, Moldava a Breaza.**

Počet v karpátskych bojoch zajatých Rusov **novšie vrástol o 4000 hláv.**

Podmaršall Höfer,
námeštnik šéfa generálneho štabu.

Ruské zprávy o našich víťazstvách v Karpátoch.

Kopenhága, 6. februára. Úradné zprávy vodcovstva ruskej armády a aj zprávy ruských časopisov konšta-

tujú, že spojenci na celom fronte s najväčšou silou prešli k útoku.

«Novoje Vremja» píše: Spojenci v Karpátoch koncentrovali obrovské (?) massy čiat a asi na dvesto kilometrovom fronte s najväčšou rýchlosťou začali válečné operácie, ktoré sú tým vážnejšie pre Rusov, lebo zapatrovanie a doplňovanie nepriateľských čiat na tomto území pomocou štyroch výtečných železničných čiar je veľmi snadné. Za takýchto okolností správa ruskej armády musela by porobiť zodpovedné poriadky, čo ale nie je vstave urobiť.

«Rječ» vyratuje, že sila rakúsko-uhorských a nemeckých vojov v Karpátoch činí vyše polmilliona hláv.

Jednotlivé ruské časopisy pripomínajú otázku, že ako možno vysvetliť dlhý odpor Przemyslu? Vojenski

Z talianskeho zemetrasenia.

odborníci uzatvárajú, že ruská armáda stojí voči novému plánu spojencov, ktorého hlavným cieľom je oslobodenie Przemyslu. Jedon petrohradský časopis píše takto:

— Posádka Przemyslu neočakávane zanechala náhlé výpady, ktoré ruskej obliehajúcej armáde vždy veľké ztráty zapríčínily. Z tohto možno uzatvárať, že posádka Przemyslu je alebo ustatá (?) alebo to, že sa chystá na rozhodujúcu bitku, ktorá by pre Rusov mohla byť tým nebezpečnejšia, lebo válečné operácie v Karpátoch spojené sú s nepremožitelnými ťažkosťami. Akonáhle posádke Przemyslu bude kynúť nádej, že sa môže spojiť s oslobodzujúcou armádou, vtedy ju ani čert nezadrží, aby nám zasadila rozhodujúci úder.

Nariadenie veliteľa jednej ruskej armády.

Berlin, 6. februára. Wolffova agencia oznamuje: Do rúk nemeckého vojenského vodcovstva dostalo sa nasledovné nariadenie ruského hlavného veliteľstva:

Varšava, 6/19 októbra 1914. Hlavný veliteľ sa dozvedel, že v pominulej dobe vojny niekoľké vojenské sbory a divisie ztratili veľké množstvo munície a strojových pušiek, medzičím ztraty nezodpovedaly vždy válečnému položeniu. Preto jeho cárska výsosť rozkázal, aby velitelia jednotlivých čiat mali starosť o to, žeby

mužstvo lepšie sporilo s válečným materialom, lebo ztraty fažko možno nahradiť a aj prete, lebo je mimoriadne žiaduce, aby sme nepriateľa zanechávaním munície a strojových pušiek neobohacovali. Jeho výsosť hlavný veliteľ súčasne nariadil, aby všetkých tých veliteľov, ktorí sú vinní v mrhaní streliva, fahali na zodpovednosť.

Podpis nariadenia bol nasledovný: Generál jazdy Scheideman, veliteľ druhej armády.

Zdarné napredovanie našich čiat.

Úradná zpráva vydaná 7. februára.

V Ruskom Poľsku a v západnej Haliči polozenie sa nezmenilo.

V južnej časti Bukoviny napredovanie našich čiat je zdaručné, kdežto Rusi cúvajú. **Včera sme dostali zpravu o 1200 zajatých.** Veľké množstvo válečného materialu sme ukoristili. Popoludni naše čaty za veľkého jasotu vtiahly do Kimpolungu.

Na južnom bojišti niet zmeny.

Na Adriatickom mori poveterný útok našich statných letúnov proti francúzskym dopravám bol úspešný. Hodenými bombami viackrát trafili.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Napredovanie v Bukovine.

Úradná zpráva vydaná 8. februára.

V Ruskom Poľsku a v západnej Haliči polozenie sa nezmenilo. Pri Dunajci účinkuje naše ťažké delostrelectvo za prajných podmienok a s výsledkom strieľalo na územie okolo Tarnowa a aj proti živým cieľom dosiahlo viditeľne dobrý účinok.

V Karpátoch aj včera všade bojovali.

V Bukovine počas nášho ďalšieho napredovania naše vojenské stĺpy prišli do horného údolia Lučavy a zajali 400 ľudí.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Obrovské ztraty Rusov v Karpátoch.

Viedeň, 9. februára. Vojenský zpravodajca časopisu «Morgen» podáva zpravu o obrovských ztratách Rusov v Karpátoch. Taktika Rusov sa nezmenila. Rusi svojich ľudí ešte vždy jako lichvu ženú na bitunok.

Novšie zdary našich čiat.

Úradná zpráva vydaná 9. februára.

V Poľsku a v západnej Haliči niet zmeny. Viedol sa delostrelecký boj.

V lesnatom pohorí spojeneckým čatám včera popoludní podarilo sa po viac dňovom boji zaujať od volockého temena na sever jednu obec, ktorú Rusi húževnate bránili. **Zajali sme veľa Rusov, ukoristili sme mnoho munície a válečného materialu.** Na ostatných časťach Karpátskeho frontu vedú sa prudké

boje. Na západnom odseku **zmarilo sa viac ruských útokov**, medzičím sme zajali 340 ľudí a ukoristili tri strojové pušky.

Naše napredovanie v Bukovine postúpilo. Wamu sme obsadili.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Cúvanie Rusov v Bukovine.

Beszerce, 10. februára. Naše čaty 8. februára obsadily mesto Gurahumora a prenasledujú nepriateľa, ktorý pod velením generála Laurentieva o zlom krk uteká ku Radaucu. Rusi 1600 metrov dlhý tunel Mesti-Canestije neporúchali, tak že 8. februára na čiare Dornawatra—Kimpolung premávka znova bola zpäť-vedená.

Druhý náš napredujúci vojenský stĺp po zaujatí Sipot-Camerade a Seletina prenasleduje nepriateľa, ktorý uteká cez priesmyk Plolska.

Bukovinské vrchnosti vrátili sa do Dornawatry. Na území, ktoré naše čaty zpäťzaujaly vrchnosti a žandári znovu začaly svoju činnosť.

Ruský gubernátor Evreimov už opustil Černovice.

Rusi o bojoch v Karpátoch.

Z Kopenhágy uznamujú, že dľa zprav ruských časopisov v Karpátoch boje na odseku medzi Duklou a Vyškovom sú najprudšie. Menšia bitka bola aj pri Svidniku. Rakúsko-uhorské čaty aj od Vereckého priesmyku na sever pri Tucholke prudko útočily proti Rusom. Tento zápas dľa ruskej 5. februára vydanéj úradnej zprávy skončila sa s tým, že *Rusi prinútení boli cúvať.* Od Tatárskeho priesmyku severne na vyškovských vrškoch dľa ruskej úradnej zprávy bitka 5. februára ešte stála

Novšia úradná zpráva ruského generálneho štábu uznáva, že *Rusi v južných Karpátoch a Bukovine prinútení sú cúvať.*

Odbité ruské útoky.

Úradná zpráva vydaná 11. februára. V Ruskom Poľsku a v západnej Haliči, odhlídnúc od delostreleckých bojov, nestalo sa nič.

Na karpátskom fronte, na odseku od Užokského priesmyku na západ ruské útoky a jednotlivé čiastočné postupovania odbili sme s veľkou ztratom nepriateľa.

V lesnatom pohorí a v Bukovine sme zase pokročili, zajali viac sto Rusov a ukoristili strojové pušky.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Retirovanie Rusov.

(Úradná zpráva vydaná 12. februára.)

V Ruskom Poľsku a v západnej Haliči polozenie sa nezmenilo.

Na karpátskom fronte bitka všade vedie sa ďalej.

Útočenie spojencov napriek rozhorčenému odporu nepriateľa a napriek tomu, že poslal do boja svoje so všetkých strán koncentrované posily, s kroka na krok pokračuje.

V Bukovine naše válečné operácie prajne napredujú. Naše cez doliny pohoria napredujúce vojenské stĺpy v bitkách deň po deň zpätzaujímajú Bukovinu. Prišli sme ku čiare Sereth.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Talianska mienka o našom zdare.

«Corriere della Sera» na úvodnom mieste prináša článok svojho vojenského odborníka o terajšom válečnom položení. Článok medzi iným hovorí:

cúvajúc pred vražedným objatím rakúsko-uhorských, na týchto krajoch veľkou silou vystupujúcich vojov, kde by sa mohli zastaviť v dostatočne bránenej posícii.

Rusi reterirujú z Bukoviny.

Úradná zpráva vydaná 10. februára.

V Poľsku a v západnej Haliči všeobecné polozenie sa nezmenilo. V Karpátoch boje trvajú ďalej.

Bukovinu až po riekú Sučavu sme očistili od nepriateľa, ktorý na niekoľkých miestach o zlom-krk reteriroval. Obyvateľstvo naše napredujúce čaty víta s neopísateľnou radosťou.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Táborská kancelária.

Nedá sa odškriepiť, že rakúsko-uhorská armáda v Bukovine vydobyla úplný a dokonalý zdar. Ruské čaty na celom fronte cúvajú. Dľa úradných zpráw v bojoch o zpätzaujatie Kimpolungu rakúsko-uhorské čaty zajaly 12.000 Rusov. Toto je nielen z toho ohľadu pozoruhodným výsledkom, že ruskú válečnú silu, ktorá tu operovala proti rakúsko-uhorským čatám, značne oslabili, lež chváli aj taktiku správy tu operujúcich rakúsko-uhorských čiat. Znáré je, že tieto boje viedly sa na vrškovatom území; keď teda rakúsko-uhorské čaty zajaly takrečeno naraz viac tisíc nepriateľských vojakov, veľmi pravdepodobné je predpokladanie, že túto značnú ruskú silu rovno odfaly od ruskej hlavnej armády.

V Karpátoch, od Užoku na západ, ako aj na okolí Beskydov spojenecké rakúsko-uhorské a nemecké voje začaly prudko útočiť. Ruso na počiatku bojov v týchto krajoch snivali a obkolesení spojeneckých čiat. Teraz sa ale Rusi musia postarať o tú trpkú zkušenosť, že

Naše čaty vtiahly do Sučavy.

Milano, 11. februára. Časopisu «Secolo» telegrafovali z Bukurešti: Na čiare Kirlibaba—Jakobeni—Valeaputna po delostrelekom boji, ktorý trval dva dni a dve noci, *Rusi v troch smeroch začali reterirovať.* Pravé krídlo cúva ku Kolomei, centrum ku Seletinu, ľavé krídlo ale za Kimpolungom. V Dornavatre koncentrované rakúsko-uhorské čaty prenasledujú nepriateľa. Z mesta Sučava Rusi už odišli a onedlho vyprázdnia aj Černovice.

Rumunská zpráva o porážke Rusov v Bukovine.

Bukurešť, 11. februára. Osobitý zprávodajca časopisu «Seara» oznamuje z Mihajleni: V posledné dni byly rozhorčené bitky medzi Pojancou a Valeaputnou, kde Rusov na celej čiare porazili a odtiskli ďaleko za Vamou. Rusi utratili veľa tisíc mŕtvých a ranených, tiež aj mnoho válečného materiálu. Polozenie Rusov

je dnes veľmi vážné, oproti tomu polozenie rakúsko-uhorských čiat v Bukovine je zo dňa na deň prajnejšie.

Nemecko-ruská vojna.

O zdarnom útočení Nemecov proti Rusom svedčia nasledujúce

úradné zpráry:

Na hranici východného Pruska novšie útoky Rusov od Memela na juh Nemci odrazili.

Podobne zmarily sa aj silné útoky Rusov proti nemeckým posiciam, ktoré od Bolimova na východ Nemci novšie zaujali. Tu od 1. februára Nemci zajali dovedna 26 dôstojnikov a asi 6000 mužov.

Zdary Nemcov proti Rusom.

Hlavný válečný stán nemecký 8. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Na hranici východného Pruska od jazier na juho-východ a v Poľsku od Visly na pravo bolo niekoľko menších, miestny význam majúcich, pre nás zdarných srážok.

Ostatne z východu niet čo oznámif.

Boje v Karpátoch a v Poľsku.

Berlín, 9. februára. Vojenský zpravodajca «Vossische Zeitung»-u oznamuje: Boje, ktoré stoja na celom veľkom karpátskom fronte, stávajú sa vždy prudšími a nabývajú vždy väčších rozmerov. Rusi zvlášte v strednej časti karpátskeho frontu, teda okolo priesmyku Dukly koncentrovali veľké sily. Tu je to územie, ktorému správa ruskej armády pripisovala vždy veľký význam. Tu od viac dní z oboch strán rozhorčene, so silnými čatami bojujú. Tak na tomto mieste, ako aj na vlastných časťach karpátskeho frontu musíme byť pripravení ešte na dlhší, ťažký boj, lež číselná prevaha Rusov — ako aj prevaha ich delostrelectva, čo veľmi padá na váhu — je zlomená a teraz číselná rovnováha čiat je docielená. Krem toho v poslednom čase u Rusov vždy väčšmi cítiť nedostatok munície. Nemecko a Rakúsko-Uhorsko teda s plnou nádejou môžu hľadeť v ústrety prajným udalostam na novom bojišti.

Milano, 9. februára. Noviny «Secolo» oznamujú z Petrohradu: Nemci pokračujú v strašnom útočení na Rusov patrne tým úmyslom, aby prišli ku Varšave. Na ľavom brehu Visly boje sú mimoriadne prudké. Kým Nemci v centre bojujú, pod velením generála Dankla stojáce rakúsko-uhorské čaty a rakúsko-uhorské voje pozdlž Dunajca výsledne bojujú tým cilom, aby ruské sily zčiasťky upúťaly, zčiasťky rozprášily.

Najhroznejšia bitka na svete.

Zpravodajca vyšudených talianskych novín «Secolo» ďalej oznamuje z Petrohradu: Najstrašnejšia bitka, aká len kedy bola, stojí medzi Vislou, Ravkou a Karpátmi. Nemci na čiare Bzura—Ravka naoko cúvli, ale to sa

len preto stalo, aby sa medzi Vislou a Ravkou opevnili. Tu Nemci majú desať čerstvých vojenských sborov a tieto čaty za podpory ťažkého delostrelectva jedno za druhým neodolateľne útočia. Súčasne rakúsko-uhorské voje a tri nemecké vojenské sbory celou silou útočia na karpátsky front Rusov a chcú obsadiť okolie rieky Stryj, kde bude pravdepodobne rozhodujúca bitka. Nemci v zavretých radoch vo dne i v noci útočia na Rusov.

Bitka pri Borzymove.

Milano, 10. februára. Časopis «Corriere della Sera» prináša nasledovný, z Petrohradu prichodiaci opis bitky pri Borzymove:

Nemci z močaristého údolia rieky Ravky útočili na bolimovské a borzymovské zákopy. Dľa najnovších úradných zprávy na 17 kilometrov fronte útočilo sedem nemeckých divísií, ktoré podporovala palba sto batterií; 105.000 vojakov hnalo sa útokom na priestore jedonásttisíc metrov. Túto záplavu ešte obťažovalo to, že medzítým 600 kanónov ťažkého pevnostného a poľného delostrelectva vysielalo smrť.

Nemci už 26. januára začali útočiť na Borzymov. 28. januára štyri pešie pluky poslali na pred a týmto plukom podarilo sa zaujať jeden ruský strelný zákop. Pozdejšie ho Nemci ztratili, ale ho zas zpät zaujali. Počnúc od 1. februára útoky a protiútoky stávaly sa vždy prudkejšími a vždy viac čiat zúčastnilo sa boja tak, že to, čo pôvodne bolo len jednou episodou vojny, konečne nabudlo náter obrovského boja so všetkými hrúzami.

Napredovania Nemcov ku Varšave.

Londýnske časopisy a síce tie najpoprednejšie, prinášajú varšavský telegramm, že Nemci zase postúpili a tentokrát začali rozhodujúci útok proti ruským posiciam, ktoré bránia Varšavu. Bitka nateraz celou silou sa vedie. Z okolia Varšavy jasne počuť dunenie kanónov, keď vetór odtiaľ duje. Vždy novšie ruské posily idú na front z rezerví okolo Varšavy.

Medzi týmito čatami je nápadne mnoho jazdeckých plukov, ktoré tiahnu cez západnú časť Varšavy. Správa ruskej armády jazdu dosiaľ sotva upotrebila na bojište pred Varšavou. Uzatvárajúc z príznakov okolo Varšavy je veľmi krvavá bitka, ranených vo dne v noci dovážajú do varšavských vojenských nemocníc, ktoré sú už preplnené.

V posledné dni nad Varšavou husto krúžily nemecké lietadlá, ale sa vznášaly vo veľmi veľkej výške a bomby nehádzaly.

Nemecká úradná zpráva.

Hlavný válečný stán nemecký 10. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Jednotlivé osobité bitky, ktoré sa vedú na hranici východného Pruska, kde-tu vyvinujú sa za väčších rozmerov. Priebeh bojov je normálny.

V Poľsku od Visly na pravo a na ľavo zmena nenastala.

Ruské zprávy o bojoch pozdĺž Visly.

Rotterdam, 11. februára. Dľa zprávy ruských časopisov boje na pravom brehu Visly stávajú sa vždy prudšími. Na ľavom brehu Visly vedie sa delostrelecký boj. Nemci zase napínajú svoje sily, aby pri Borzymove a Vola Sidlovskej prelomili front Rusov. Zápas trvá už šesť dní. Rusi ale — vraj — držia svoje posície.

Úspechy Nemcov na severnom bojišti.

Hlavný válečný stán nemecký 11. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Na hranici východného Pruska aj včera pre nás až do konca prajným výsledkom viedol sa boj, ačkoľvek vysoký sŕňah prekážal naše pohyby. Výsledok srážky s nepriateľom ešte nemožno jasne prehliadnuť.

Na poľskom bojišti od Visly na pravo, od Sierpeu na sever v západ jedno naše napredovanie, ktorým sme nepriateľa všade, kde sme ho našli, odtiskli, zadovážilo nám niekoľko sto zajatcov.

Od Visly na ľavo zvláštnejšej udalosti sa nestalo.

Novšia porážka Rusov pri Mazurských jazerách.

Hlavný válečný stán nemecký 12. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Jeho veličenstvo cisár prišiel na bojište východno-pruskej hranice.

Tamojšie válečné operácie prinútily Rusov, aby sa rýchle vzdali svojich posícií od Mazurských jazier na východ. Na jednotlivých miestach bitka ešte trvá.

Dosiaľ sme zajali asi 26.000 Rusov a ukoristili sme vyše 20 kanónov a 30 strojových pušiek. Množstvo válečného materiálu ale, ktorý sa nám dostal do rúk, dnes ešte ani len približne nebolo možno prehliadnuť.

V Poľsku od Visly na pravo nemecké čaty pokračovali vo včera oznámenom útočení, zaujaly mesto Sierpe a zase zajaly pár sto ľudí.

Na poľskom bojišti od Visly na ľavo niet zmeny.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

Odbité francúzske útoky.

Hlavný válečný stán nemecký dňa 6. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Obnovené útoky Francúzov proti našej posícii, ktorú sme od nich severne od Massigesu zaujali, ostaly bezvýsledné.

Taktiež sa zmarilo aj jedno napredovanie nepriateľa v Argonnách.

Hlavne z anglickej strany, ale aj z francúzskej strany ustavične opakujú tvrdenie, že Nemci ako by

na oslávenie narodenín cisárových boli sriadili napredovania väčších rozmerov, ktoré sa pre nás všetky s ťažkou porážkou skončili. Že toto tvrdenie podvodným spôsobom je jednoducho vymyslené, to dokazujú naše úradné zprávy znejúce o udalostiach otázneho dňa. Takýto spôsob boja sa prirodzene nemôže týkať osoby najvyššieho Pána zbranej moci. Správa nemeckej armády ale nemôže premeškať, aby tento biedny spôsob boja pred celým svetom na pranier nepostavila.

Hlavný válečný stán nemecký 7. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Od Yperna na juhovýchod zaujali sme jedon francúzsky strelný jarok a z tejto príležitosti ukoristili sme dve anglické strojové pušky.

Pri La-Bassée od kanála na juh nepriateľ vnikol do jedného z našich strelných zákopov; bitka tam ešte stojí.

Ináč mimo delostreleckých bojov ani na jednom bojišti nestala sa žiadna udalosť.

Nemecká úradná zpráva.

Hlavný válečný stán nemecký 8. februára vydal nasledovnú zprávu:

O našu posíciu od La-Bassée na juhozápad, od kanála na juh bitka ešte stojí. Jednu časť skrze nepriateľa zaujatého krátkeho zákopu sme späť zaujali.

V Argonnskej hore vzali sme nepriateľovi jednotlivé časte jeho opevnení. Ináč nestala sa žiadna dôležitá udalosť.

Na pobreží mora.

Amsterdam, 9. februára. Posledné číslo londýnskeho «Daily Telegraph»-u uverejňuje nasledovný telegram z Boulogne: Tak sa zdá, že Nemci medzi Ypernom a Nieuportom začínajú novú offensívu. Nemecké delostrelectvo zhusta bombarduje posície spojencov a veľmi ich ohrozuje. Nemci dostali posily. Nad strelnými zákopami spojencov ustavične krúžia nemecké lietadlá. Za nemeckým frontom koncentrovali čerstvé pomocné čaty. Pluky, ktoré utrpely ztraty, už úplne doplnili. Ponevác opäť nastala zima, preto sa offensíva Nemcov vo Flandrii zase stala možnou.

Amsterdam, 9. februára. «Telegraaf» oznamuje zo Sluysu: V sobotu na poludnie kanóny válečných lodí opäť začaly strelbu. Spojenci pokračovali v útočení. Francúzski vetroplavci v noci pri Zeebrügge shodili bomby. Teraz mnoho nemeckých lietadiel krúži nad Zeebrüggom tak, že je výhľad na boj medzi lietacími strojmi.

Angličania už tri mesiace nedostali úradnej zprávy zo západného bojišta.

Rotterdam, 9. februára. Londýnsky «Times» ponosuje sa, že o položení pri La-Bassée ešte vždy nevydali úradné zprávy a potom píše: Krajina od troch mesiacov nedostala žiadnej úradnej zprávy o položení na západnom bojišti.

Nemecká úradná zpráva.

Hlavný válečný stán nemecký 9. februára vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Zo západného bojišta niet čo významného oznámiť.

Položenie Francúzov je nebezpečné.

Berlinskému «Lokalanzeiger»-u oznamujú z Genfu: Spojenci proti Soissonsu čakajú nový nemecký útok, za úvod ktorého považujú pominulé účinné bombardovanie francúzskej hlavnej posície od Soissons na sever. Z francúzskej o tomto znejúcej zprávy vysvitá, že Nemci zaujali posíciu francúzskeho delostrelectva. Tie francúzske zprávy, ktoré hovoria, že Nemci získali priestor, sú náročky nejasné. Ale vysvitá z nich, že položenie pre Francúzov je stále nebezpečné.

Nové vojenské operácie vo Flandrii.

Genf, 10. februára. Na bojišti vo Flandrii následkom prajnej zmeny počasia znova sa započaly vojenské operácie pozdĺž celého pobrežia. Nemci na okolí Ostende nastavali pevné šiance, ale nie preto, že by toto mesto bolo pre nich významné, lež preto, lebo okolie má strategický význam, nakoľko bráni Zeebrügge a z tohto mesta Nemci pre svoje pod morom chodiace lode urobili veľmi dôležitú básu. Spojenci vzhľadom na toto zúfale sa namáhajú o zaujatie Ostende, ale Nemci v posledné dni všetky útoky spojencov zmarili a sami prešli k offensive.

Angličania utratili stoštyritisíc ľudí.

Rotterdam, 10. februára. Anglický ministerský predseda Asquith v snemovni vyslancov oznámil, že Angličania na západnom bojišti do 4. februára utratili stoštyritisíc mužov.

Štátny sekretár ministerstva vojny poukázal na vynikajúcu službu anglických lietadiel a oznámil, že výsledok verbovania je uspokojujúci. Ohľadom toho, že dokiaľ bude trvať vojna, nechcel sa osvedčiť, ale vyhlásil, že podmienky pokoja, vraj, spojenci budú diktovať. Anglický národ dokázal sa hodným svojej minulosti a previedol také slávne vojenské skutky, aké dosiaľ ešte nikdy nepreviedol.

Bombardovanie Béthuna.

Genf, 10. februára. Bombardovanie baňských osád okolo Béthune zapríčinilo obrovské škody, ktoré na miliony šacujú. S nemeckých lietadiel počas bombardovania na mesto Béthune hádzali cedule, na ktorých dávajú na vedomie, že s francúzskymi zajatcami Nemci čo možno najlepšie zachádzajú.

Zápas o morské pobrezie.

«Berliner Tageblatt»-u oznamujú z Amsterdamu, že zpravodajca tamojšieho časopisu «Tijd» zo Sluysu o nových bojoch na pobreží Flandrie oznamuje:

Od minulej stredy boj zase najväčšou prudkosťou

zúri. Nemci zvlášte v prvé tri dni veľa trpeli pre palbu kanónov anglických lodí. Anglické kanóny vo Westende, Midlekerke a Mariakerke veľké škody narobili v budovách a veľa občanov usmrtili. Zčiasťky už vráťivšie sa obyvateľstvo pobrežných miest následkom nových bojov ušlo zase do Ostende a Thouronta. Pri Nieuporte za účasti anglickej flotty vyvinul sa rozhorčený boj. Kým spojenci zo St. Georgesu postúpili a napadli od Lombardzyde na západ stojacich Nemcov, zároveň drali sa napred aj v smere Westzyde, kam ich predné voje už viackrát prišli, ale obec ani napriek viacdňovému prudkému boju nevedeli obsadiť. Spojenci sa veľmi horlivo usilujú zaujať aj Westende a Midlekerke. Pred Mariakerke a Ostende ale spojencov čaká ešte ťažký zápas. Anglické lode posledné dni niekoľkokrát zjavily sa aj pred Zeebrügge. Nemecké pobrežné batérie po každý raz niekoľkokrát vystrelily, ale anglická flotta opravdové bombardovanie nezačala. V pobrežných obciach Knocke a Heyst pešie čaty, zvlášte matrózi, rýchle prišli a zaujali svoju posíciu pri kanónoch. Aj v povetrí viedol sa prudký boj. Nepriateľské lietadlá denne aj viackrát sa zjavily a na Zeebrügge hádzaly bomby. Na lietadlá strieľali aj z kanónov. Často naraz 5—6 lietadiel sa zjavilo. Obyvateľstvo žije v stálom strachu. V obciach na pobreží je veľká bieda. Občianstvo len vtedy dostane chleba keď mu ho nemecká vojenská vrehnosť z ochotnosti dá. V nedeľu v západnom Belgicku bolo ticho, ale v pondelok zase zarachotily kanóny. Aj útočenie z povetria bolo prudšie, než dotiaľ.

Napredovanie Nemcov ku Parížu.

Vojenský spolupracovník londýnskeho časopisu «Times» píše, že na západnom bojišti možno očakávať pokus Nemcov, aby sa predrali ku Parížu. Nemecká armáda, ktorá by sa o toto pokúsila, pozostáva z poltrefa miliona hláv.

Nemeckí letúni na Paríž hádzali bomby.

Ako z Genfu oznamujú, v noci s pondelka na utorok jeden nemecký letúň preletel ponad Bois de Boulogne a shodil viac bomb. V utorok rano zase tri nemecké lietadlá sa zjavily a opäť hádzaly bomby. Medzi tým francúzske lietadlá povzniesly sa do povetria a útočiace nemecké lietadlá zahnaly.

Boje v hornom Elsasku.

Z Basela oznamujú: Do nemeckého zajatia padli francúzski vojaci rozprávajú, že v hornom Elsasku operajúce francúzske čaty posledné dni z Belfortu dostali posilu. Medzi Belfortom a Thannom železnice vozia len vojenský náklad. Na okolí Gewenheimu a Thannu sú prudké delostrelecké boje.

Krešťanský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

Tažké, lež víťazné boje Nemcov na rieke Aisne.

Srbské čaty so svetlometom.

Vojna Turecka proti Rusom, Francúzom a Angličanom.

Turci pri Suezskom prieplave.

Carihrad, 8. februára. Hlavný válečný stán turecký uverejnil nasledovnú úradnú zprávu:

Turecké predné voje prišli ku okoliam ležiacim od Suezského prieplavu na východ a predné voje Angličanov zahnali smerom ku prieplavu. Z tejto príležitosti na okolí Izmailie a Kantary vyvinuly sa boje, ktoré ešte trvajú.

Bombardovanie Batuma.

Carihradský telegramm oznamuje, že jedna turecká válečná loď v blízkosti Batuma stretla sa so štyrmi ruskými válečnými loďami, ktoré začaly páliť na tureckú loď. Turecká loď prinútila ruské lode, aby ušly do Bátuma, prenasledovala ich až po Batum a bombardovala mesto.

Kopenhága, 9. februára. «Daily News»-u oznamujú z Kaira: Pri Suezskom kanále po posledných bojoch opäť nastala tichosť. V stredajších bitkách Turci lepšie bojovali, jako by sa toto dalo očakávať od nich, ale spáchali veľké chyby, nakoľko pod vedením jedného hrdinského kapitána, ktorý teraz ranený leží v Kaire, bez delostreleckého zákrytu chceli stavať mosty nad kanálom. Medzitým Turci utrpeli veľké ztráty. Stredajšie bitky akiste znamenajú všeobecné napredovanie Turkov od Syrie. Z informovaného miesta sdeľujú, že pod vedením bašu Dšemala veľké turecké čaty postupujú napred.

Neprajné polozenie Angličanov v Egypte.

Genf, 9. februára. Jedna zpráva, ktorá svedčí za neisté polozenie Egypta, tak znie, že lord Kirchener koncom tohto mesiaca, snáď s waleským kniežatom, navštívi kediveho v Kaire, na súrnu prosbu tohoto. V Sudane a v Egypte panujú také neisté pomery, že preto vo vyšších policajných kruhoch o krátky čas budú veľké zmeny.

Turci vytiahli francúzsku loď «Saphir».

Carihrad, 9. februára. Francúzsku pod morom chodiacu loď «Saphir», ktorá utonula 15. januára, keď sa pokúsila vplávať do Dardanell, Turci teraz vytiahli z mora.

Turecká úradná zpráva.

Carihrad, 10. februára. Hlavný válečný stán turecký uverejnil nasledovnú úradnú zprávu: Predná stráž proti Egyptu operajúcej armády cez púšť prekonalá výslednú objavujúcu cestu a napred potisknuté anglické stráže spät odtiskla ku kanálu. Jednotlivým čatám pechoty medzi Toššumom a Serpiumom podarilo sa prejsť aj cez kanál. Napriek palbe anglických križiarov a pancierových vlakov naše čaty celý deň zamest-

návaly nepriateľa a úplne sa im podarilo vyskúmať spôsob ich obrany. Jedon anglický križiar od palby delostrelectva bol veľmi porúchaný. Naše predné čaty udržia spojenie s nepriateľom a až dotiaľ, kým naša hlavná sila bude môcť prejsť k útočeniu, na východnom brehu kanálu budú konať výskumnú službu. Jedna časť našej floty so zdarom bombardovala Jaltu a na inom mieste potopila jednu ruskú loď.

Boje okolo Suezského prieplavu.

Z Milana oznamujú: Dľa z Kairy prišlej zprávy na brehu Suezského prieplavu bol veľmi prudký kanónový boj. Dva náboje tureckých mažiarov padly na prázdnu anglickú dopravnú loď «Hardinge». Jeden náboj rozváľal komín, druhý zabil jedného dôstojníka a poranil prievozníka. Do brehov pobrežia zvlášte na okolí Ismaila mnoho nábojov trafilo. Od 45. po 90. kilometrov postavené turecké sily pozostávaly z tureckého radového vojska delostrelectvom podporovaného.

Boje na Kaukaze.

Kopenhága, 10. februára. Dľa petrohradských správ patnást tureckých divízií prudko začalo útočiť na posície Rusov na Kaukaze. Na okolí Olty a na vrškoch pozdĺž Čierneho mora stoja prudké bitky. Dľa ďalších správ Turci okolo Dardanell koncentrovali veľké posily, ktoré po suchu vozia do Erzeruma, kam už priviezli veľké náhradné posily.

Vojna na mori.

Anglické loďné spoločnosti zastavia premávku lodí.

Bern, 6. februára. Z Rotterdamu oznamujú: Liverpoolsky podnik plavebnej spoločnosti White Star Line a iných sedemadvadsať anglických plavebných spoločností pre útoky nemeckých podmorských lodí zastaví premávku svojich lodí.

Nebezpečie východného pobrežia Anglicka.

Kopenhága, 6. februára. Londýnsky «Times» píše, že v mestách ležiacich pozdĺž východného pobrežia Anglicka ešte vždy panuje veľký strach. Obyvatelia miest nedôverujú v obranu anglickej floty a pre toto sa stalo, že mestanosta Hartlepoolu a mešťanostovia iných pobrežných miest naverbovali dobrovoľnú stráž. Úlohou týchto stráží je pozerovať morské pobrežie a náhle upovedomiť ľud, jestli by sa blížilo nepriateľské lietadlo alebo nepriateľská válečná loď. Mešťanostovia nariadili obyvateľom, aby sa po prvom signalisovaní občianskej stráže naskutku utiahli do pivnie. Ľud sa ozbrojil, aby sa v páde napadnutia mohol postaviť na breh vyloženým nepriateľským čatám. V mestách pozdĺž východného pobrežia Anglicka veľmi sa boja špiónov a preto zatkli i viacerých anglických občanov, lebo ich držia za špiónov.

Parolod' «Oriole» zmizla.

Genf, 6. februára. Dľa zprávy «Temps»-u v celom Anglicku panuje veľký strach pred nápadami nemeckých pod morom chodiacich lodí. V Londýne plavebná spoločnosť Steama Navigazion Company oznámila, že parník «Oriole», ktorý v piatok mal doplávať do prístavu, odtedy nedal chýr o sebe. Táto loď v Havre muníciu mala vyložiť na breh.

Amsterdam, 6. februára. «Nieuwe van den Dag» oznamuje z Londýna, že sa v plavebných kruhoch veľmi obávajú o parolod' «Oriole». Loď v piatok sa pohla z Londýna do Havre a odtedy ani o lodi ani o jej mužstve nič nepočuli. Myslia si, že «Oriole» bola jednou z tých dvoch lodí, ktoré jedna nemecká pod morom chodiaca korvetta potopila. «Oriole» bola stavaná vlni a obsahovala 1490 tún.

Zmiznuté anglické parolode.

Berlin, 8. februára. Dľa londýnskych správ nemecké podmorské lode zapríčínajú obrovské škody. Krem známych už ztrát teraz oznámili zmiznutie jedného tueta anglických parolodí.

Severné štáty a vojna pod morom.

Ako z Berlína oznamujú, neutrálne severné štáty zaujímajú zdržanlivé stanovisko voči tomu oznámeniu Nemcov, že anglické vody vyhlásili za válečný priestor. Pozoruhodná je zpráva jedného stockholmského časopisu, dľa ktorej nie Nemecko, lež Anglicko začalo vojnu na mori tým rozkazom, ktorý vydalo 3. novembra a ktorým pošliapalo každú medzinárodnú smluvu. Anglicko uviedlo nový spôsob boja a pri tom záujmy nestranných štátov šliape nohami.

Blokovanie Anglieka.

Angličania nijako nevedia a nechcú porozumieť, že Nemecko, keď vody okolo Anglicka vyhlásilo za válečný priestor, nerobí o nič viac alebo iné, ako čo Anglicko už od mesiacov robí. Silou-mocou chceli by nahovoriť svetu, že len oni majú právo obmedzovať obchodnú plavbu, lebo ich veľké a početné válečné lode poskytujú im spôsob ku tomu. Podmorské lode, zdá sa, nepovažujú za oprávnené ku obmedzovaniu obchodnej plavby. A jaké jednostranné je ich pochopovanie, práve také jednostranné je aj ich vysvetľovanie, že anglické lode majú právo falošnou zástavou, to jest zneužitím odznakov nestranných štátov ujsť z nebezpečia. Ba už aj začali klamať zástavami tak, že jedna ich loď pod americkou zástavou vplávala do liverpoolského prístavu. V plavebných kruhoch zvedave očakávajú, či Spojené Štáty strpia toto zneužitie ich zástavy.

Ostatne konštatovať možno, že obavy Angličanov zapríčínuje hlavne to, že dosiaľ loďným spoločnostiam prišli zprávy o zmiznutí vyše dvadsať anglických obchodných lodí. Je reč o takých loďach, ktoré už pred

dňamy mali prísť do určeného prístavu, ale dosiaľ nič nepočul o nich. V Londýne nie bez príčiny predpokladajú, že tieto lode padly v obeť útokom nemeckých podmorských lodí.

Obavy Anglicka zväčšuje aj tá okolnosť, že — ako «Berlingske Tidende» oznamuje z Londýna — dovážanie obilia na mori takmer úplne prestalo a síce preto, lebo dopravné poplatky v Amerike sú také vysoké, že dovážanie stáva sa nemožným.

Čo sa týče stanoviska neutrálnych štátov v záležitosti vyhlásenia nemeckého námornického úradu, v diplomatických kruhoch nazdávajú sa, že práve tak ako svojho času v Anglicku z príležitosti zatvorenia Severného mora, teraz porobia kroky aj v Nemecku, ale práve tak opatrne ako vtedy. Budú si ďalej pýtať vysvetlenie od Anglicka v záležitosti používania falošnej zástavy. Ostatne vyčkajú deň 18. februára a potom v daných prípadoch budú si pýtať vysvetlenie alebo odškodné.

Zase zmizlo 21 francúzskych a anglických lodí.

Kopenhága, 10. februára. «London News» uverejňuje druhý soznam, dľa ktorého po 21 anglických a francúzskych obchodných loďach niet stopy. Tieto lode viezly 145.000 tún nákladu. Domnievajú sa, že lode zahynuly.

Deň 18. februára.

Berlin, 10. februára. Nemecká tlač vyzdvihuje, že keď Spojené Štáty dovoľia, aby anglické lode upotrebovaly ich zástavu, vtedy nemecké podmorské lode nebudú vedieť ustáliť, či je patričná loď ozaj neutrálna. Podmorská loď len na krátky čas sa môže vynoriť z mora a spáchala by samovraždu, keby chcela ustáliť, či je dotyčná loď neutrálna. Toto ale nemecké podmorské lode nemôžu urobiť. Počnúc od 18. februára na anglických vodách otázka pašovaného tovaru stala sa bezpredmetnou, lebo tieto vody sú vyhlásené za válečný priestor. Neutrálne štáty dostatočne upozornily na termín 18. februára. Že Angličania upotrebovávajú neutrálne zástavy, tým škodia neutrálnemu obchodu.

Zimničná práca v anglických prístavoch.

Zo Štokholmu oznamujú: Vo všetkých anglických prístavoch vedie sa zimničná práca, čo treba považovať za následok oznámenia Nemecka, že anglické vody považovať bude za válečný priestor. Angličania do 18. februára chcú dopraviť na určené miesto toľko tovaru, koľko len možno. Kapitánov lodí, ktoré sú na ceste, bezdrôtovým telegrafom vyzvali, aby sa čím skôr vrátili so svojou loďou do anglického prístavu. Oznámenie Nemecka považujú za skutočné vypovedanie vojny a sú presvedčení, že nemecké válečné námorníctvo aj prevedie to, čo oznámi.

**Krestania katolíci, organizujte Kato-
licku Ludovú Jednotu!**

Arciknieža Jozef o našich vojakoch.

Jozef Landauer kresfanskej ľudovej strany vojenský správodajca na severnom bojišti minule na vojenskom stáne predstavil sa arcikniežatu Jozefovi a z jeho dlhého rozhovoru, v katolíckom denníku «Alkotmány» medzi iným uverejnil nasledovné:

— Videli ste — spýtal sa arciknieža zpravodajcu — toho mladého obecného vojaka z Debrecína, s ktorým som sa dnes popoludní pred frontom shováral? Volá sa Valent Fazekas, slúži pri 39. spoločnom pešom pluku a začiatkom septembra dostal sa do ruského zajatia. Tam tajne všetko opísal a nakreslil, čokoľvek len videl. Potom sa mu za tisíceračných nesnádz podarilo ujsť zo zajatia. Dňa 16. októbra hlásil sa u svojej divízie, celkom náhodou sišiel sa práve so mnou a dopytoval sa na svoj pluk. Povedal som mu, že jeho pluk není tu a prideliť som ho k inému pluku. Vtedy vyňal svoje zápisky a nákresy a s obdivom som videl, že obsahujú takmer neveriteľne vzácny materiál. Teraz za dvaadvadsať dní neprestajne hrdinsky bojoval a konečne dnes narukoval sem ku svojmu regimentu.

— Zase druhý pád — pokračoval arciknieža hrde. — Jeden bakančoš zo šomodskej stolice bol ranený. Guľa dodružgala mu rameno. Keď som ho zazrel, práve ho niesli na obväzovacie miesto. O pár dní vidím ho ist naproti sebe.

— Čo tu robíš s raneným ramenom?

— Ideme napred, vaša výsosť!

— Nie, synku, s týmto ramenom nesmieš bojovať.

— Vaša kráľovská výsosť! Uhorský bakančoš alebo bojuje alebo zomre.

— Keby som to nebol počul na vlastné uši, nikdy by som to nebol uveril.

— O sebe vám mám povedať volačo? Čo vám mám povedať o sebe? Dobré som, zdravý som. Pracujem. Ak mám hodinku slobodného času, nuž ju ztrávim pri svojom denníku.

— Po vojne usporiadam a dám vytlačiť svoje zápisky. Denník bude pozostávať z dvoch častí: jedna bude obsahovať viac vojenského, druhá zas rozprávky.

Potom reč prešla na nepriateľa.

— Náš ľudský materiál je neporovnateľne vynikajúcejší, než ruský. Ale ruských dôstojníkov držím za nad mieru výtečných vojakov.

Arciknieža hovoril aj o obyvateľoch nepriateľom obsadených vidiekov:

— Na týchto vidiekoch videl som so pár uchvacujúcich výjavov. Zvlášte sa pamätám na lekárnik v Sinne, ktorý, keď Rusi vytiahli z utrápenej dediny, so svojou manželkou išiel z domu do domu, vyhľadal na cholera a na týfus chorých ľudí, donesúc im arzenin a polievky. Bol opravdovým anjelom strážcom týchto chudákov.

Zpravodajca pred svojim odchodom spýtal sa arcikniežata:

— Ak sa smiem opýtať, vaša cis. a kráľ. výsosť, čo ráčite odkázať domov?

Arciknieža Jozef nneďpovedal hneď. O pár minút riekol zvýšeným hlasom, so žiariacimi očami:

— Nielen na domácej pôde, lež i v krajine nepriateľa a počas môjho dosavádneho veliteľstva synovia Uhorska vzbudili vo mne najúplnejšie obdivovanie. Hrdinovia sú to všetci, kolkokoľvek ich je, v najopravdivejšom a najslachetnejšom smysle slova. Mojim nepoklätiteľným presvedčením je, že bojujú s takýmito hrdinami my len zvíťazíme. Doma môžu úplne dôverovať svojim synom. Boh nás neopustí.

Robotné sily v čas vojny.

Vojna veľa robotných rúk odtiahla od gazdovskej práce, ale tí, ktorí doma ostali, gazdovskú prácu rozumne môžu si tak podeliť, aby gazdovstvo ujmu netrpelo. Jestli by však i pri takomto rozumnom rozdelení robotných síl gazdovstvo nemalo dosť robotníkov, v mnohom môžeme si pomôcť primeranými strojmi.

Práca viacradového pluhu nielen že je rýchlejšia, ako práca obyčajného pluhu, ale pomerne vyžaduje i menej ľudskej a zápražnej sily. Lámanie strinska, oranie pod zrno o veľa rýchlejšie ide strojom ku tomu cieľu slúžiacim, ako obyčajným pluhom a práca je práve taká dobrá, ak nie ešte lepšia.

Jedon rozsieváč cez deň rukou zaseje asi 4—6 jutár poľa, strojom, ktorý seje do radov, možno zasiať 6—10 jutár a usporí sa mnoho zrna. Ku pr. taký gazda, ktorý ročne 10 jutár zaseje obilím, každý rok usporí najmenej dva metrické centy zrna, keď seje strojom, čo pri dnešných cenách obilia ku príkladu pri pšenici urobí najmenej 80 korún. Jadon menší siaci stroj je za 300—400 korún, teda sa stroj za 4—5 rokov iste sám vyplatí a gazda mimo toho, že mu vtedy stroj padne už za darmo, má dokonalejšiu prácu. Strojom siate zrno totiž sa do rovnakej hĺbky dostane do zeme, preto je schádzanie, vyvinovanie sa a zrenie siatiny rovnomernejšie. Strojom siata siatina je zdravšia, nepoľahne tak ľahko a menej hrdzavie.

Ku okopaniu a okopcovaniu jedného jutra kukurice motykou treba 20—25 robotníkov na deň. S obyčajným strojom, ktorý ťahá jeden kôň, jeden človek za deň okope alebo okopcuje 2—3 jutrá kukurice. Riedenie, okopávanie repy zápražným strojom ide o veľa rýchlejšie, než okopávanie rukou, je nepomerne acnejšie a vyžaduje o veľa menej sily.

Jeden kosec za jeden deň skosí najviac jedno jutro siatiny alebo lúky. Naproti tomu stroj na kosenie za jeden deň skosí 6—8 jutár astroj na žatie, ktorý i snopy viaže, cez deň sožne 8—10 jutár obilia a ešte ho i do snopov poviaže. Obracanie, sušenie skosenej trávy a hrabanie sena o veľa rýchlejšie ide ku tomu primeranými strojmi, než vidlami a hrablami a pri tom vyžaduje o veľa menej ľudskej sily.

Vo väčších gazdovstvách je toto ešte výhodnejšie. Ale aj malí gazdovia môžu mať z toho značnejší ošoh,

keď si gazdovské stroje viacerí, povedzme členovia gazdovského spolku spoločne kúpia. Keď si ku pr. — aby sme len pri siacom stroji ostali — piati gazdovia spolu kúpia jeden siací stroj a zasejú spolu každoročne 50 jutár obilím, tak im siací stroj už po prvom roku za darmo padne.

Keď čo len trochu počítame, takto to najdeme aj pri ostatných gazdovských strojoch. Dobré bude o tomto poshovárať sa v gazdovskom kruhu a založiť takéto spolky cieľom zadováženia gazdovských strojov. Jestli spolok kúpi stroj, aj fabrika ho vďačnejšie dá na splátky, lebo je lepšie zabezpečená, že nepríde o svoje peniaze.

Keď je re čogazdovskej práci, schodí nám na um ten krásny zvyk našich dedičanov, že keď v dedine daktorý gazda má daku väčšiu prácu, zavolá všetkých svojich príbuzných, ba mnohokrát celú dedinu, ktorí potom prácu patričného gazdu zdarma, najviac ak v nádeji odslúženia sa, chytro skončia. Tento pekný zvyk obyvateľov dedín na mnohých vidiekoch v posledných časoch pravda už začal zanikať, ale počas terajšej vojny ako keby znova ožíval. Na viacerých vidiekoch takto previedli žatvu minulého roku, ba ku pr. v obci Jászapáti oduševnení občania v jaseňi zdarma zorali a zasiali role svojich bojujúcich spoluobčanov. Vo viacerých obciach robotu na roliach narukovaných verejnou prácou, ako sa hovorí «z poriadky» skončili.

Minister vnútra stoliciam poslal nariadenie, aby vzhľadom na tú robotnú silu, ktorú vojna odtiahla od gazdovstva, nasledkom čoho poľné hospodárstvo ostalo bez robotníkov, aby stolice dohliadali na obrábanie poľa a na siatie a jestli nemožno inak, aby sa nariadením «poriadkov» postarali o to, žeby zem neostala neobrozená, nezasiata.

S vďakou prijímame túto starostlivosť, lež poznajúc, vidiac usilovnosť a srdečnú dobroprajnosť doma ostavších, nazdáme sa, že role našich bojujúcich hrdinov aj bez každého zamiešania sa vrehností obrobia a obsejú tí, čo doma ostali a že ani kúsok orácej zeme neostane ležať úhorom.

Minister orby zas v záujme rodín bojujúcich gazdovských sluhov a robotníkov cestou gazdovských spolkov obrátil sa ku gazdom. Minister prosí gazdovské obecenstvo, aby menželky a dietky na vojnu narukovaných gazdovských sluhov a robotníkov nenechali bez prístrešia a živnosti, lež aby ich podržali v gazdovstve, aby ich zamestnávali namiesto ich narukovaného manžela, otea a aby im dávali riadnu mzdu. Keď sú aj nie vstave úplne nahradiť mužskú prácu, gazdovia nech nezabúdajú, že ten sluha, ktorého jeho domáci zastupujú v práci, na bojišti svoju krv vylieva za vlast a tak i za našu zem.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

Proti úžere.

Vláda ustálením najvyšších cien zbožia pospiechala postaviť hrádze vzrastajúcej drahote hlavných potravných článkov. Krajinské obecenstvo s uspokojením vzalo v známosť tieto poriadky vlády, ale účinok vládných poriadkov nejavi sa v takej miere, jako sa to očakávalo. Na mnohých miestach totižto špekulanti so zbožím a potravnými článkami úžerníčia ďalej a vôbec nevšímajú si nariadení vlády o maximálnych cenách. Policia stíha týchto úžerníkov a kde ktorého dolapí, toho dľa poriadkov prísne potresce: zavretím, peňažnou pokutou, prípadne, keď patričný neni uhorským štátnym občanom, odsúpaním. Prefikani úžerníci boli potrestaní už na viacerých miestach, ba z hlavného mesta dvoch takýchto z Haliče prišlých gšeftárov už aj odsúovali, ale tieto príklady nie sú dost odstrašujúce pre úžerníkov, ktorí špekulujú na vaček potravné články kupujúceho obecenstva.

Potreba zprísnenia poriadkov proti úžerníčeniu s potravnými článkami javí sa čím diaľ tým viac a s touto otázkou zaoberal sa tieto dni aj dobrodejný podvýbor Krajinského vojsko napomáhajúceho výboru na svojom zasadnutí, ktoré vydržiaval pod predsedníctvom grófa Alberta Apponyiho a grófa Fridricha Wilczeka. Na zasadnutí uzavreli, že v záležitosti regulovania cien potravných článkov ministerpredsedovi podajú memorandum a uzavretie hneď nasledoval skutok. Memorandum, ktoré výbor podal ministerpredsedovi, znie nasledovne:

Výbor o maximálnych cenách ustáľuje, že ešte vždy na mnohých miestach stávajú sa zneužívania a napriek každému dosavádnemu nariadeniu vlády, na mnohých miestach vo veľkých rozmeroch úžerníčia s potravnými článkami. Výbor dáva výrazu tej svojej túžbe, aby sa vyrieklo, že kto pri rekvirovaní, poťažne pri popise svoje zásoby zbožia a potravných článkov neoznámí a takéto sa predsa uňho najdu, tomu tieto zásoby bez zaplattenia ich ceny bude možno odobrať. Prevedenie rekvirovania výbor drží za súrne a preto odporúča čím rýchlejšie prevedenie popisu. Konečne výbor drží za potrebné aj to, aby akcia, ktorú vláda zaviedla cieľom zabezpečenia zásob zbožia, rozprestrená bola aj na iné prvotriedne potravné články, menovite aj na cukor, ktorý je v terajších časoch nielen pochúťkou, ale aj potravným článkom a patričné nariadenie oby zprísnené é bolo a to takým spôsobom, aby snem novellárnou cestou sriadil túto otázku, že by úžera s potravnými článkami na dobu vojny bola bratá ako zločin spáchaný proti ľudu a aby tento zločin postavený bol pod veľmi prísnu trestnú sankciu, a to tak pod trest ztratenia slobody, jako aj pod peňažný trest.

Dotiaľ ale, pokým krajinský snem túto otázku vybaví, výbor drží za potrebné, aby kráľovské fiškality dostaly úpravu, že by v páde prestúpenia každého nariadenia zaviedly trestné pokračovanie aj ako proti klamstvu a tak fiškality jako aj súdy nech dostanú

úpravu, aby takéto trestné pokračovania hneď a mimo radu vybavily.

Od vlády so všetkým právom očakáva obecnosť, že v smysle tohoto memoranduma aj zakiaľ snem zasadne, čo najprísnej zakročí proti všetkým úžernikom s potravinami.

CHYRNIK.

Jeho eminencia kardinál knieža-primas Uhorska, arcibiskup ostrihomský dr. Ján Csernoch v nedeľu, 14. februára, po 10. hodine, na západnom nádraží hlavného mesta slávnostne posvätil nemocničný vlak skvostne vystrojený zo základiny Augusty.

Jeho veličenstvo o vojenských kňazoch. Vojenský biskup Imrich Bjelik vydal nariadenie, v ktorom sdeľuje, že sa jeho veličenstvo kráľ na poslednej audiencii s pochvalou a uznaním zmienil o neunavnej horlivosti a obetavej činnosti vojenského a námornického kňazského sboru. Táto pochvala iste bude povzbudzovať vojenských kňazov ku ďalšej obetavej a smrť opovrhujúcej činnosti.

Radosť v rodine dediča trónu. Z Viedne oznamujú, že manželka následníka trónu arcikňažna Zita v noci zo 7. na 8. februára v schönbrunnskom kaštieli porodila zdravého a silného chlapca. Stav arcikňažny pomerne ku okolnostiam je zodpovedajúci. Novonarodeniatko je tretím dieťaťom arcikňažacieho páru; prvé dieťa, arcikňaža Franc Jozef Otto narodil sa 20. novembra roku 1912. a druhé, arcikňažna Adelaida 3. januára r. 1914. Novonarodeného synadediča trónu v prítomnosti jeho veličenstva a vo Viedni meškajúcich členov panovníckej rodiny 10 febr. pokrstili v Schönbrunne. Krstným otcom bol arcikňaža Maximilian, ktorého zastupoval arcikňaža Franc Karol Salvator a krstnou matkou bola arcikňažna Maria Terezia. Novonarodeniatko pri krste dostalo meno Robert Karol Ludvik. Podpredseda snemovne vyslancov Karol Szász z tejto príležitosti v mene krajinského snemu telegraficky gratuloval následníkovi trónu.

— Svätý otec Pápež Benedik XV. na Veľkú noc odporúča prímerie. Dľa rímskej zprávy svätý otec pred Veľkou nocou opäť sa s tým návrhom obrátil ku vojnu vedúcim štátom, aby sa dohodly ohľadom trojdňového prímeria na veľkonočné sviatky.

— Čestný odznak Červeného kríža nemeckej cisárovnej. Z Berlina oznamujú, že cisárovná 10 febr. predpoludním prijala na výsluchu rakúsko-uhorského veľvyslanca knieža Hohenlohe, ktorý cisárovnej odovzdal vlastnoručný list jeho veličenstva kráľa Franca Jozefa a súčasne aj čestný odznak Červeného kríža.

— Veľký dar nemeckého cisára. «Neues Wiener Journal» oznamuje z Berlina: V dobre informovaných kruhoch vedia, že sa cisár Vilhelm značnej čiastky svojej civillisty chce zrieknuť v prospech vojenských dobrodejných cieľov; tento obnos obnášal by štyri aj polmilliona mariek. Cisárov veľkodušný dar v Nemecku iste ešte zväčší obetavosť na válečné ciele.

— Vymenovanie spoločného finančného ministra. Úradné časopisy v Budapešti, Viedni uverejnili na prepustenie spoločného finančného ministra rytiera dra Leva Bilinského a na vymenovanie jeho nástupcu dra Ernesta Körbera potahujúce sa najvyššie rukopisy. Osobité rukopisy upovedomujú spoločného zahraničného ministra baróna Buriána a minister predsedu grófa Tiszu (v Rakúsku grófa Stürgkha) o prepustení Bilinského a o vymenovaní Körbera za spoločného finančného ministra. Na dra Körbera upravený rukopis obsahuje jeho vymenovanie. V rukopise upravenom na Bilinského jeho veličenstvo vyhlasuje, že Bilinského na vlastnú žiadosť milostivo prepúšťa a ďakuje mu za tie verné služby, ktoré čo spoločný minister s vlasteneckou horlivosťou a sebaobetavou oddanosťou preukazoval jeho veličenstvu a monarchii. Nový spoločný finančný minister Körber v utorok predpoludním složil do rúk jeho veličenstva kráľa prisahu, po ktorej ho jeho veličenstvo prijal na osobitom výsluchu.

— Hrdinskí delostrelci. Ministerstvom vojny vydaná zpráva pod napisom «Zo zlatej knihy armády» medzi iným podáva nasledovné: Ku prešposrkému 14. pluku poľného delostrelectva prislúchajúci kapral Béla Bilčík a delostrelci Anton Rabala, Felix Bachrati Michal Orišič, Štefan Tóth a August Vešičik sa tiež vyznačili. V jednej bitke palba nepriateľov spustošila kone jedného voza na strelivo. Menovaní statní delostrelci za prudkej palby nepriateľa vypriahli zdochnuté kone a voz priviazuc ku kare, v ktorej byly zapriahnuté kone, zaviezli na bezpečné miesto. Kapral Bilčík bol vyznačený striebornou medaillou hrdinstva II. triedy a delostrelcov veliteľstvo armády pochválilo.

Osvedčenie dediča nemeckého trónu. Z New-Yorku oznamujú londýnskemu «Times»-u, že dedič nemeckého trónu genfskému dopisovateľovi časopisu «Associated Press» poslal nasledovný telegramm: «V blízkosti Verduna, 22. januára. Pýtate odo mňa odkaz pre Američanov. Ponevác som len vojakom a nie diplomatom, nemám práva vyhoveť vašej prosbe, ale vám toto troje predsa poviem: 1. Každý nemecký, rakúsky a uhorský vojak je presvedčený o víťazstve a aj poslednú kvapku krvi obetuje za víťazstvo. 2. Presvedčení sme, že príde čas, keď Francúzsko a Rusko poznajú pravdu a nahliadnu, že byly len prostriedkom v rukách Anglicka. 3. Očakávame, že Amerika spravdlive rozhodne v každej na ňu sverenej záležitosti. Ako som už spomenul, toto všetko je mojou osobnou mienkou, ale smelo môžem povedať, že veľká časť nemeckého národa sdiela túto moju mienku.»

Hrdinskí präparandisti. Štvrtoroční poslucháči prešovskej grécko-katolíckej učiteľskej pripravovne výjímuc jedného všetcia narukovali na vojnu. Päťadvadsať ich išlo, aby skutkom dokázali lásku k vlasti, ktorú kedysi mali vstevovať do útlych, vnímavých sírdie dietok, ktoré ich výchove budú sverené. Z päťadvadsiatich došiel len traja žijú. Dvaadvadsiatich z nich padli pri Raruske a všetcia v jednej bitke v noci z 5. na 6. ok-

tóbra. Jedon z nich ranený dostal sa do zajatia, už len jedon bojuje z nich na bojišti, lebo päťadvadsiateho, jako chorého odviezli z bojišta do nemocnice opátstva v Zirci, kde ho teraz opatrujú. Keď podmaršall Schmidt navštevoval naše vojenské nemocnice, v zierskej nemocnici napadla mu mladušká tvár jedného chorého delostrelca.

- Koľko máte rokov? — spýtal sa ho.
- Sedemnásť!
- A prečo ste sa stali vojakom?
- Z dobrej vôle!

Aj teraz ukázal svoju vôľu. Plukovní lekár poslal ho ku lekárskej kontrole, ale on prosil, aby ho neposielali k lekárskej komissii, lež proti nepriateľovi. Sedemnásťročný hrdina zaslúži, aby sme zvečnili jeho meno. Je to Adam Kineisz, vormeister 18. pluku poľného delostrelectva.

Chýry zo Spiša. Georg Szabó r. k. učiteľ v Janovciach, ktorý v 67. pluku bojoval ako jedenročný dobrovoľní kaprál, hrdinskou smrťou zomrel na severnom bojišti. — Honvédske nadporučík Gejza Gundelfinger, syn Kolomana Gundelfinger predsedu stoličkej sirotskej stolice na odpočinku tiež padnul na severnom bojišti. — Novovesský rodák, nadporučík Emil Hegenbart 27. novembra na srbskom vrchu Rajec od Valjeva na juhovýchod, keď viedol útok proti nepriateľskej posícii, trafený guľkou hrdinskou smrťou zomrel za vlast. — Aleksander Schwartz, fírer 9. honvédskeho pešieho pluku písal svojim rodičom do Novej Vsi, že ako raneného zajali ho Rusi a že teraz leží v nemocnici v Kiewe. — Pre podolinský spolok Červeného Kríža minulého roku sossbieralo sa z rozličných milodarov 718 korún. Žďarania na ciele Červeného Kríža obetovali znovu 20 korún. — V Levoči 28. januára zomrel Ignác Szkicsák, sudca levočskej kráľovskej súdnej stolice na odpočinku. — V Žďári 21. januára v dome narukovaného Bartolomeja Blaščak vypukol oheň, ktorý mu zapríčinil škody 2600 korún; dom nebol poistený. Oheň povstal tak, že šesťročný jeho dieťa do komory šlo s horiacim lampášom od ktorého sa chytil tam umiestnený lan. — V Durštine za r. kat. učiteľa povolili Ondreja Zlahoda. — V Magure 29. januára bolo sňahu na polmetra; 3. februára ráno ukázal teplomer 21 stupňov zimy.

Zamrzol. Z Baňskej Bystrice sdelujú, že v chotári obce Lipeseutca zamrznutého našli 70-ročného gazdu Andreja Piačika.

Za päťadvadsať dní žil pod rumami. Z Avezzanova oznamujú, že v Paternove 13. januára počas zemetrasenia istý Caiolo dostal sa pod rumy a teraz po päťadvadsiatich dňoch vojaci ešte dosť v obstojnom stave našli ho pod rumami. Caiolo, ktorý má 39 rokov, ležal pod jedným stĺpom a odtedy, ako ho zemetrasenie zasyvalo, živil sa len samou vodou. Vojaci na automobile zaviezli ho do Avezzanova a na ceste natoľko prišiel k sebe, že v Avezzanove už sám, bez pomoci opustil automobil.

Uhorská provincia Piaristov počíta 410 údov, z tých je vysvätených kňazov 268; výučbu koná 230 údov. Rád udržuje stredné školy: v Budapešti, v Debrecíne, v Kečkeméte, v Malom Sobinove, v Koložvári, v Léve, v Madaróvári, v Mármárošsigete, v Nadbečkerekú, v Nadkaniži, v Nadkáróli, v Nitre, v Podolinci, v Prievidzi, v Ružemberku, v Šátoraljauheli, v Šelmec-Bélabáni, v Segedíne, v Prešporskom Svätom Jure, v Tate, v Temešvári, v Trenčíne, vo Vacove a vo Vespríme. V Prievidzi a v Nadkáróli udržuje rád i elementárne školy. V minulom školskom roku učinil počet žiakov vo všetkých ústavoch 10.191.

Pozdravy Spišiakov z Przemysla.

Z obliehaného Przemysla dostala haligovská obyvatelka Genovéva Vlček po povetnej pošte nasledujúcu dopisnicu: Pisano dňa 8. jan. r. 1915. Milé pozdravenie od Jána Vlčeka pre tebe moja milá ženičko Géna Vlček. Ja som doteraz pri dobrom zdraví, takého zdravia vinšujem i našemu milému dievčatku. Tak sa odporúčam do ochrany božej. A nestrajte sa nič, lebo mne je doteraz dobre. A jak tú kartku dostaneš, to daj znať i druhým, čo tu píšu svojim ženám: Josef Petrovski Gabrišak od bednara, Maťaš z dankovki, Hari z Majeroch jej meno Anna Hari, Ondrej Irha Galganek z Richvaldu jej meno Maria Irha Galkankova. Tak my všetci pozdravujeme svoje ženy a deti a celú familiu. My sme zdraví doteraz, ďakovať otcu Nebeskému. Tak zavierame naše krátke pisanie s týmito slovami: Otec, Syn a Duch Svätý pomáhajte nám. Amen.

Haligovský byvatel Jozef Marek Valky dostal zase z Przemysla nasledujúcu kartku: Drahí naši domáci, vlastne naše milé drahé manželky. My Michal Mačutek, Ján Gabrušak a Matej Michna vás čo najsrdecnejšie pozdravujeme. Tiež aj Jozef Petrovski a Ján Vilček. Sme všetci, ďakovať Bohu, zdraví. Želáme si, aby sme čím skor sa videli. Boh vám daj dobrého zdravia. Vinšujeme vám šťastný nový rok. Ostávame vaši verní manželia.

Jozef Jurčák z Malého Hnilca poslal tiež svojej žene po povetnej pošte 9. jan. datovanú kartu z Przemysla, v ktorej píše, žeby sa nestarali oň, že je zdravý tak on, ako i Michal Petrik, Ján Leško z Bindtu ďalej Ludvik Bočkai, Leopold Olejár a Ján Servatka.

Do Poprádu písali z Przemysla fírer Jozef Petrik, delostrelecký dobrovoľník Arnold Gaján a Oskár Strompfi, nadporučík v rezerve.

Kézmarský advokát dr. Béla Weisz poslal svojim priateľom po povetnej pošte táborskú dopisnicu z Przemysla, v ktorej ich prosí, aby upovedomili Alfredovú Stellerovú v Podhradi, Bélovu Lingľehovú v Novej Vsi, Samuelovú Glatzovú vo Velkej Lomnici, Pavlovú Spitzkopfovú v Nižných Smokovciach, že jejich mužovia cítia sa dobre.

Z Przemysla písal i dr. Béla Bojársky, lekár levočský.»

Mrtví a ranení.

(Pokračovanie.)

Z 12. spoločného pešieho pluku komárňanského: Szabó Viktor 7 z., Samuel Štefan 8, Saňo Daniel 2, Száraz Franc bubeník 12, Szarka Imrich 13, Sedmak Martin 7 z., Szemerey Ludvik 1 †, Szépe Michal 8, Sevčík Ján 3, Sevčík Vilhelm 2, Sziles Vincenc 13, Szités Franc 3, Sivak Jozef 4, Szkacsányi Pavel 4, Sklenár Jozef 7, Slávik Michal 6, Stiskala Pavel 7 z., Szőke Jozef 5, Szőke Karol 12, Szöllösi Andrej 3, Szolnay Jozef 3, Szorad Štefan 12, Szorbiczky Ludvik 4, Szostek Jtefan 6, Sztanyák Ján 1 †, Sztasny Jozef 8, Sztradan-szky Jozef 1 †, Strelka Štefan 7 z., Suchan Jozef 8, Supek Ján 3, Szűsz Alexander 3, Szwiesula Ján 8, Takács Karol 1, Takács Koloman 3, Takács Ludvik 2, Takács Štefan 12, Takács Viktor 7 z., Tamási Alexander 7, Taskar Jozef 3, Téglás wron 5, Tobiasz Imrich 12, Toman Viktor 7 z., Tomanek Jozef 5, Tomanoczi Ludvik 2, Tomašovič Ján 5, Tonka Matej 12 †, Tóth Ernest 10, Tóth Florian 13, Tóth Franc 11, Tóth Franc 8, Tóth Ján 4, Tóth Ján 6, Tóth Jozef 2, Tóth Jozef 4, Tóth Jozef 3, Tóth Koloman 12 †, Tóth Koloman 8, Tóth Ludvik 3, Tóth Ludvik 7 z., Tóth Ludvik 8, Tóth Michal 2 †, Tóth Michal 1, Tóth Vincenc 12, Troll Michal 8, Troškovič Gašpar 1 †, Trubač Ján 7 z., Trumer Franc 1, Trunka Jozef 11, Tupi Andrej 5, Turi Matej 12, Tvaroška Štefan 3, Udvardi Jozef 8 †, Urbanec Štefan 1 †, Urminsky Jtefan 8, Ursak Ján 6, Uzak Jozef plukovní štáb †, Vajai Pavel 11, Valach Andrej 7, Vančo Anton 2, Vanyi Vladimír 2, Váradi Jozef 12, Varagyár (?) Franc 3, Varga Ignác 12 †, Varga Jozef 3, Vavay Franc 7 z., Vebi Ján 3, Vegnesi (?) Jozef 14, Verbaczi Jozef trubač 5, Veriš Ján 8, Vida Franc 2, Vincse Ján 14, Vip Štefan 10, Virág Ján 7 z., Viszboi Ludvik 3, Vitek Andrej 2, Vluka Ján 3, Vörös Móric 1, Vrečič Peter 1, Walko Jozef 14, Weisz Hermann 3 †, Weisz Ján 6, Wencnak Franc 10 †, Wenzlik Mikuláš 7 z.,

Wida Vincenc 8 †, Weisner Pober 6, Wohlstein Samuel 7, Wolf Ludvik 2, Zaľko Štefan 3, Zelenák Franc 7 z., Zemann Anton 8, Zobel Žigmund 8, Zona Juraj 8, Zrinsky Anton 1, Zrubec Vilhelm 5 †, Žachavan Štefan 12, Žák Ján 12 †, Židek Florian 12, Židek Franc 6, Žikovský Jozef 10, Žille Ján 10, Žitňanský Imrich 13, Zsolnay Ján 3, Zwerka Matej 5 †.

Zo 72. spoločného pešieho pluku prešporského: Böck Edvard kapitán 7, Dutsch Alexander poručík v reserve 6, Hann Rudolf nadporučík 6, Rusz Arpád poručík v reserve 5 †, Sadlon Cyrill poručík v reserve 8, Adamovič Izidor 7, Allo Peter 5, Almási Adalbert 5 †, Augustin Štefan 7, Augustovič Ludvik 7, Babinec Štefan 6, Bajzar Ambroz 5, Bajnor Severin 8, Balázs Franc 5, Balázs Georg 7, Balázs Koloman 5.

(Pokračovanie nasleduje.)

Čo stvárali Rusi v šarišskej Makovici.

Severná strana šarišskej stolice menuje sa «Makovica». Je to snáď najchudobnejší kraj stolice s obyvateľstvom grécko-katolíckeho náboženstva. Pred vtrhnutím ta Rusov grécko-katolícki duchovní, vynímajúc 2—3 chorľavých a staručkých, nechali na mieste všetko, čo horko-fažko szazdovali si cez dlhé roky a opustili fary. Keď naši vyhнали Rusov, ubohí duchovní ponáhľali sa do svojich farností, aby videli, čo z ich majetku Rusi nechali alebo nenechali. Každému duchovnému odohnali celú liehvn, vynímajúc 1—2 pádov, kde čeľadi pošfastilo sa 1—2 kúsky pred Rusmi schovať. Náradie všetko rozdrúzgali, z potravných článkov čo našli, všetko vzali so sebou. Kostoly neporúchali. chudobnému ľudu vzali hydinu a kde našli ošípané. Tamojšie duchovenstvo s odovzdaním sa do vôle Božej znáša náramnú škodu, akú mu zapríčinili Rusi, pred ktorými svoj ľud vždy rozhodne vystrihali. Nikto nemá práva pochybovať o vlasteneckom chovaní sa v každom ohľade prikladného duchovenstva šarišskej Makovice.

Sijaci stroj

Na pohodlné malé čiastočné splácanie predáva

FRANZ BAUMGARTEN

Budapest. VII., Rózsa-u. 27.
Telefon József 33—72.

Makulatura papier

(starých novin papier veľmi hodí sa k zabaleniu bársjakých predmetov) metr. cent po 8 K k dostaniu u vydavateľstva.

Pýtajte si

zdarma a franko môj hlavný cenník opatrený so 4000 vyobrazeniami hodín, zlatého a strieborného tovaru, hudobných nástrojov taktier tovaru z ocele a kože, ako aj rôznych toaletných a iných v domácnosti potrebných článkov, zbrane atď.

Prvá dieľna hodín Ján Konrad

c. a k. dvorný zásielca

Brüx číslo 717. (Čechy.)

Nicklové-Roskopf hodinky

K 3-90; 4-20; 5-

Strieborné hodinky K 8-40.

Nicklový budiček K 2-90.

Budiček s duplovaným zvonom K 4-

Zasielanie s poštovou dobierkou. Žiadne riziko. Zámena povolená alebo návrat penazi.

51 rokov v obchode, vyzkúmane dobrá osada na kosy.

Nikto nikdy nemal lepšej kosa, ako je naša

Bazilika zlato-kosa.

Nesľubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvanlivú ostriu zlatú kosu, za ktorú nás pozhňávať bude. Tieto kosy už od 50 rokov rozposielame najväčším pántvam a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesodpovedné zameníme zdarma. — Cena jednej «Bazilika zlatoj kosa» s poštovou dobierkou:

70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
----	----	----	----	----	----	-----	---------

Cena 1 kosa	2-20	2-30	2-40	2-50	2-60	2-70	2-80	3-20 kor.
-------------	------	------	------	------	------	------	------	-----------

Cena 1 kusa Bazilika diamantovej osielky 1-50 kor. Takej nikdy nebolo. Zvláštne upozornenie pre sbierateľov kupcov na kosy. Pri kúpe 10 kusov kós 1 kus pošielame zdarma. Pri kúpe 30 kusov, zdarma pošielame 3 kusy alebo jeden výborný 6 výstr. revolver, alebo jeden opravde postriebrený metallový kríž. Prosíme na každý pád žiadať si náš veľký obrázkový cenník. Zdarma ho pošleme a každému spôsobíme s ním veľkú radosť. — K dostaniu v obchode: Jozef Marosi a Syn. Esztergom 15. číslo. 51 ročná osada na kosy a veľký obchodný dom.

